

הנושא: ביטוח לאומי - חבות לגבי הכנסות מחו"ל של עולה

עולה חדש מארה"ב עלה לישראל לפני שנה. הוא טס מידי פעם לארה"ב כדי לעבוד שם. כידוע, הכנסותיו מעבודה ומעסק שם פטורות ממס בישראל ומדיווח לרשות המסים בעשר השנים הראשונות לעלייתו לישראל. מה ביחס לחבות בדמי ביטוח לאומי?

תשובה

מאז הרפורמה במס משנת 2003 הורחב הבסיס לחיוב בדמי ביטוח לאומי וגם הכנסות מחו"ל אצל תושב ישראל חייבות בדמי ביטוח אף אם הופקו ונצמחו בחו"ל באופן דומה לחיוב במס הכנסה. זאת, בשל השינוי בסעיף 2 לפקודה, אשר כולל בתוכו הכנסות של תושב ישראל ללא קשר למקום הפקתם וצמיחתם, שינוי שהרחיב את תחולת המיסוי הפרסונלי בפקודה. חוק הביטוח הלאומי הולך בעקבות מס הכנסה בסעיף 345(א), אשר גם הוא חוצה גבולות לגבי חיוב בדמי ביטוח של תושב ישראל על בסיס פרסונאלי.

ברם, לגבי הכנסת עבודה של עולה חדש חל פטור מכוח תקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ה-1995, אשר קובעת:

"2. פטור מתשלום דמי ביטוח

לא ישולמו דמי ביטוח מהכנסת עובד הפטורה ממס לפי הפקודה למעט הכנסה לפי סעיף 9(5), (11) ו-12 לפקודה.¹

בהיות ההכנסה בחוץ לארץ פטורה אצל עולה חדש ממס הכנסה לפי סעיף 14(א) לפקודה, הרי שאותה הכנסת עבודה שהופקה בחו"ל תהיה פטורה גם מדמי ביטוח בהתאם לתקנה 2 לתקנות הביטוח הלאומי (תשלום ופטור מתשלום דמי ביטוח), התשנ"ה-1995.

באשר להכנסה מעסק שהופקה בחו"ל, זו אמנם פטורה ממס הכנסה, אולם חוק הביטוח הלאומי ותקנותיו אינן פוטרות אותה מדמי ביטוח, גם לא סעיפים 350 (הכנסות פטורות מדמי ביטוח) ו-351 לחוק (תקופות פטור).

לסיכום, הכנסת העולה בחו"ל לפי סעיף 2(2) תהיה פטורה מדמי ביטוח משך 10 שנים מאז עלייתו והכנסתו בחו"ל מעסק וממקורות אחרים תהיה חייבת בדמי ביטוח. הכנסות שהופקו בישראל חייבות בדמי ביטוח לאומי.

¹ סעיפים 9(11) ו-9(12) בוטלו ביום 31.8.95 [סעיף 9(11) עסק בפטור בגין החזר הוצאות לימודים של נער וסעיף 9(12) פטר ממס הכנסת עבודה של יחיד שטרם מלאו לו 16 שנה].